

NOVI GROBOVI

LOUISE GORC

V Elkhart, Ind., je preminila Louise Gorc, p. d. Hruštano-va Lojza, doma iz Petrušne vasi, fara št. Vid pri Zatični. Sopro-rog pokojne Joe Gorc, ki je bil brat poznane Mrs. Anton Bokal, je umrl pred 10 leti. Družina Gorc je pred leti žive- la v Clevelandu, nato pa se za stalno preselila v Elkhart.

Pokojnica zapušča v Elkhartu štiri sinove: Joe, Anton, Frank in Louis ter hčer Mrs. Mary Manue, v Clevelandu pa sestro Mrs. Tisovec.

Mr. in Mrs. Anton Bokal sta se podala danes v Elkhart na pogreb pokojnice.

MARY PLEŠE

Danes zjutraj ob 4:20 uri je preminila na svojem domu Mary Pleše, rojena Grgorič, stara 75 let. Stanovale je na 5453 Stanard Ave. Bolehala je od 4. julija. Doma je bila iz Gorskoga kotarja, Lovke na Hrvaškem, odkoder je prišla v Ameriko leta 1903. Bila je člani- ca društva sv. Pavla št. 10 HKZ, društva Marije Magdale- ne št. 162 KSKJ in Hrvatske žene št. 3. Njen soprog Paul je umrl leta 1944.

Tu zapušča hčer Anno in se- strično Margaret Ozanič, ki je prišla iz Detroita, Mich., da je bila pri njen zadnje dni. Pogreb se vrši iz Grdinovega pogrebne- za zavoda, 1053 E. 62 St.

PETER KODRIČ

Včeraj popoldne okrog 12.20 ure je nagloma umrl na svojem domu Peter Kodrič, 1144 E. 74 St. Okrog mesec dni je bolehal na nogah. Doma je bil iz Bre- žic, fara Krška na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko leta 1913. Delal je veliko let pri Il- luminating Co. Družina je žive- la okrog 20 let na Bayliss Ave., pred tremi leti pa se je preselila na E. 74 St. Bil je član društva Janeza Krstnika št. 37 ABZ in društva Glas clevelandskih de- lavcev št. 9 SDZ.

Tukaj zapušča soprogo Ange- lo, rojeno Sajovec, tri otroke: Mrs. Jennie Banach, Agnes in Joseph, dva pastorka Mrs. Mary Blanc in Anna Bogolin, dva vnu- ka in veliko sorodnikov, v stari domovini pa brata Janeza. Nje- gova prva žena Jennie je umrla leta 1930. Pogreb se bo vršil iz Grdinovega pogrebneza zavoda, 1053 E. 62 St.

ANDY SOOKY

Danes popoldne ob dveh se vrši pogreb Andy Sooky, rodom Grk, doma iz Konstantinopla. Stanoval je na 7605 Lawn Ave. Zapušča brata George in Chris. Pogreb oskrbuje Grdinov po- grebni zavod.

OSEMNAEST UBITIH NA KATOLIŠKI SVADBI

LOURENCO MARQUES, Mo- zambique, 17. julija — Najmanj 18 deklet je bilo danes ubitih na neki katoliški svatbi, ko se je sezul zid nekega starega vod- njaka.

Dekleta so pripadala Katoli- ški misiji, ki delujejo v tej por- tugalski koloniji. Ko so razpo- sajeno plesala okrog vodnjaka, se je nedamo zid sesul in jih ži- ve pokopal. Duhovniki in čestite sestre so izkopali 11 trupel, se- dem pa jih še niso našli.

KOMUNISTI SE ODLOČNO BORIJO, DA BI STRLI VPLIV VATIKANA

Češkoslovaška vlada bo kontrolirala aktivnosti škofov; kompromisa v borbi proti Vatikanu ne bo; Togliatti smeši "srednjeveško orodje" papeža Pija XII.

PRAGA, 16. julija—Češkoslovaška komunistična stranka je danes objavila manifest, v katerem je zagotov- ljeno, da bo Vatikanu vdana cerkvena hierarhija na Če- škoslovaškem morala biti strta "v interesu ljudske demo- kracije."

V manifestu je poudarjeno, da je zmaga nad cerkveno hi- jerarhijo potrebna v interesu popolne socializacije dežele.

"Želimo dati dobrim katoliča- nom priliko, da se rešijo ele- mentov, ki nam škodujejo. Ni vprašanje, da se popolnoma li- kvidira cerkev, pač pa le njen red."

Manifest je očitno odgovor češkoslovaških komunistov na nedavni ukaz Vatikanu, po ka- terem je katoličanom prepove- dano, da bi podprli stvar komu- nizma in sicer z grožnjo izob- čenja iz cerkve.

Po statistikah vatikanskih krogov je okrog tri četrtine od 12.000.000 Čehov in Slovakov, ki pripadajo rimsko-katoliški cerkvi. Soglasno z ukazom Va- tikana bi ti katoličani morali nasprotovati svoji lastni vladi. V tej vladi pa so trije ministri, ki so katoličani, toda so bili že izobčeni, ker so podprli Katoli- ško akcijo, ki je po mnenju Va- tikana "razkolniška."

Nobenega kompromisa ne bo v borbi proti Vatikanu

V manifestu komunistov je rečeno, da ne bo nobenega kom- promisa v borbi proti vplivu Va- tikana. Vse zveze med češko- slovaško cerkveno hierarhijo in Vatikanom bodo pretrgane. Zgradijo se bo zid med češko- slovaškimi škofi in duhovniki ter ljudstvom. Ljudstvo se bo moralo obrniti proti praškemu nadškofu Jožefu Beranu, ki vo- di opozicijo proti vladi.

Manifest poudarja, da se škofje "bijojo vlade, toda se še bolj bijojo vatikanske oblasti."

"Želimo smo skleniti sporazum s cerkvijo, toda to so zavrgli. Vsled tega bo sedaj sporazum za njih daleč težji," pravi ma- nifest.

Vlada pripravlja stroge ukrepe proti hierarhiji

Medtem pa je tudi češkoslo- vaška vlada začela pripravljati zakonsko predlogo, po kateri bo v celi deželi nadzorovala aktiv- nosti katoliške cerkve.

Uradna češkoslovaška časni- karska agencija je naznanila, da bo predloga predložena na odobritev parlamentu.

Soglasno z nepotrjenimi po- ročili bo zakonska predloga vse- bovala sledeče določbe:

Država bo zahtevala pravico, do odobri ali pa zavrne vsa ime- novanja od nadškofov do ar- madnih kaplanov;

Vlada bo plačala vsem kato- liškim duhovnikom določene let- ne plače;

Duhovniki, katere je obso- dila civilna sodnija ali pa so v nacionalnem pogledu nezanesti- vi, ne bodo dobili plače;

Od cerkve se bo zahtevalo, da predloži inventarje o svojem imetju in ji bo prepovedano, da brez odobritev prodaja imovino.

Ukaz o izobčevanju velja tudi za "sopotnike"

RIM, 16. julija. — Iz vatican- skih krogov so danes pojasnili,

da novi ukaz papeža Pija XII. velja tako za "komuniste kot tako imenovane "sopotnike" t. j. za vse katoličane, ki na eden ali pa drugi način podpirajo stvar komunizma.

Toda nobeden katoličan ne bo uradno obveščen, da je izobčen iz cerkve, radi podpiranja komu- nizma. Soglasno z vatican- skim pojasnilom takšna obve- stila niso potrebna.

Pojasnila so bila podana v zvezi z izjavo češkoslovaškega justičnega ministra, Alekseja Čepičke, ki je rekel, da bodo vsi oni, ki bi na osnovi novega ukaza izobčali katoličane, postav- ljeni na zatožni klopi kot izda- jalci in agentje Vatikanu.

Togliatti pravi, da izobčenje ne bo uničilo komunizma

RIM, 17. julija—Voditelji ita- lijanske Komunistične stranke, Palmiro Togliatti, je danes iz- javil, da ukaz Vatikanu glede iz- občenja katoličanov, ki podpira- jo komunizem, ne bo imel želje- nega učinka.

Togliatti, ki je bil rojen kot katoličan, je množici komuni- stov v rimskem gledališču pove- dal, da so lahko obenem borbeni komunisti in dobri katoličani.

"Ukaz o izobčenju ne bo nikoli uničil komunizma," je izjavil Togliatti, ki je tudi napadel Va- tikana, da se proti komunizmu bori z orožjem, ki ga je povlekel iz "najtemnejše dobe v zgodovi- ni človeštva."

Ko je Togliatti omenil pape- žev ukaz, je množica začela vpi- ti, da se ne zanima za izobčenje.

Papež svari Nemce

BERLIN, 17. julija — Papež Pij XII. je danes opomnil nem- ške katoličane berlinske škofije, ki se nahajajo pod upravo so- vjetov, da je vsaka vlada, ki pre- zira vero v Boga, obsojena na razpadanje. V svojem govoru si- cer ni omenil komunizma, toda namignil je, da so ti "proti-ver- ski" režimi le začasni.

Papež je govoril v nemščini, katero zelo dobro obvlada, saj je kot papežev nuncij služil v Ber- linu in je v imenu Vatikanu pod- pisal pakt s Hitlerjevim "diplo- matičnim lisjakom" von Pappe- nom.

Sv. Oče je posebno obžaloval žalostno usodo Berlinčanov, ka- terih mesto je doletela usoda apokaliptične grozote in je do- živelo strahote vojne uniče- nja. V govoru je rekel, da se spominja Berlina, ki je nekoč bil mesto "prosperitete in miru."

Na obisku

Mr. Joseph Travnik in hčer- ka Gloria Ann iz 32112 Vera St., Warrensville Heights, O., sta se nahajala na obisku pri njegovi materi in očimu Mr. in Mrs. Anton in Amelia Bohte v Clymer, Pa., in sicer ob priliki rojstnega dne Mrs. Bohte, kate- ri želijo sorodniki in prijatelji še mnogo let zdravja in sreče!

CHURCHILL PRISPEVAL \$100 ZA OBRAMBO NA- CISTIČNEGA GENERALA

LONDON, 17. julija. — Bivši angleški ministrski predsednik Winston Church- ill je danes prispeval \$100 za obrambo nacistič- nega feld-maršala Fritzja Ericha von Mannsteina.

Obravnava proti Mann- steinu se bo začela v Ham- burgu 9. avgusta.

Churchill ni podal nobe- no pojasnilo, zakaj je pri- speval omenjeno vsoto za obrambo nacističnega gene- rala. Toda Lord de l'Isle, ki zbira denar za obrambo, je izjavil, da bi Mannsteina za časa vojne ustrelil, da pa mu hoče sedaj pomagati, da bi dobil pravično obravna- vo.

Bivši nacistični maršal- general von Mannstein je poveljeval armadam, ki so leta 1939 napadle Poljsko. Udeležil se je tudi bitk v Franciji in Rusiji, kjer je zavzel Sevastopol. V nemi- lost Hitlerja je padel po tež- kih nacističnih porazih v Rusiji leta 1944.

Quakerji pravijo, da vojna ni neizogibna

PHILADELPHIA, 17. julija —Organizacija Quakerjev, ki je dobila del Nobelove nagrade za mir v letu 1947, je danes objavi- la poročilo o mednarodnem po- ložaju. V poročilu organizacija ugotavlja, da vojna ni neizogibi- na med Zedinjenimi državami in Sovjetsko zvezo, čeprav ne bo lahko ustanovit trajni mir.

Mnenje organizacije je, da bi v cilju utrjevanja mednarodne- ga miru morale tako Zedinjene države kot Sovjetska zveza po- pustiti pri svojih sedaj nepo- pustljivih stališčih.

Poročilo poudarja prepričanje organizacije, da je jedro mrzle vojne sedaj čisto ekonomsko in ni nobenih osnovnih dokazov, da ekonomska obnova in nadaljna industrializacija v vzhodni Ev- ropi ogroža varnost Zedinjenih držav ali pa zapadne Evrope.

Organizacija je močno pripo- ročila obnovo izvoza v Rusijo in dežele vzhodne Evrope, kakor tudi nove napore, da se reši nem- ško vprašanje z upostavitvijo enotne Nemčije, ki bi bila pod nadzorom štirih velikih sil. Da- lje bi po mnenju organizacije Zedinjene države morale potrdi- ti svojo vero v organizacijo Združenih narodov.

"Na celem svetu vlada sploš- na želja za mirom," pravi poro- čilo.

"Velik del sveta se bo verjet- no za precejšnjo dobo nahajal pod komunistično kontrolo in prav tako velik del sveta bo ver- jetno obstojal pod tradicional- nim zapadnim pojmovanjem po- litične demokracije."

Poročilo je pripravila skupi- na šestnajstih Quakerjev, ki so imeli redne konference z izve- denci za ameriško-sovjetske od- nošaje. Proučili pa so tudi zgo- dovinske in teoretične knjige ter izpraševali za mnenje večake vseh držav.

Predavanje po seji

V sredo zvečer ob 7.30 uri se vrši redna seja krožka št. 2 Prog. Slovenk v Slov. nar. do- mu na St. Clair Ave. Po seji bo predaval poznani Mrs. Joseph Jauch in sicer o pravilnem uži- vanju hrane. Članice so vablje- ne, da se udeležijo v obilnem šte- vilu.

V ameriški zoni Nemčije vodilne položaje zopet zavzemajo nacisti

Marcantonio obsoja obravnavo proti vodjam komunistov

NEW YORK, 17. julija—Kon- gresnik Vito Marcantonio je da- nes izjavil, da je obravnava pro- ti enajstori vodilnih ameriških komunistov bila predlagana zgolj z namenom, da bi se za predsednika Trumana dobilo čim več glasov.

Marcantonio je govoril na "Bill of Rights" konferenci, ka- tere sponzorje je Truman zadnji teden označil za "druhal." Med sponzorji sta tudi Henry A. Wal- lace in znani zamorski bariton Paul Robeson.

Marcantonio je posebno trp- ko napadel Trumana. Rekel je, da je njegova volilna kampanja bila "lov na čarovnice."

"Republikanci so vodili kam- panjo pri lovu na čarovnice, Harry Truman pa je zaostajal— toda ne preveč. Moral je dohiteti republikance. Tako je skupina brezvestnih politikov menila, da bo obtožba proti komunistični stranki privabila glasove za Trumana."

Na konferenci je govoril tudi Robeson, ki je izjavil, da "bomo mi, komunisti, v prvih vrstah borbe ameriškega ljudstva, ki izgublja svoje pravice."

Slovitega zamorskega barito- na, ki se je nedavno vrnil iz Ru- sije, kjer je izjavil, da smatra Sovjetsko zvezo za "svojo drugo domovino," je začel mikastiti kongresni odbor za ne-ameriške aktivnosti. Neka priča je na za- sliševanju izjavila, da je Robe- son komunist.

Marcantonio kandidat za župana New Yorka

NEW YORK, 17. julija—New- yorški "Daily News" je danes naznanil, da bo kongresnik Vito Marcantonio na tiketu Ameri- can Labor Party kandidiral za župana New Yorka proti seda- njemu županu Williamu O'Dwy- eru.

Izvršni odbor stranke name- rava imenovati za svojega kan- didata za zvezni senat bivšega podpredsednika Zedinjenih držav Henry A. Wallacea.

MacARTHUR BO ZAHTEVAL VEČ DENARJA IN VOJASTVA

TOKIO, 17. julija—Dobro ob- veščeni krogi pravijo, da bo ameriški vojaški guverner na Japonskem gen. MacArthur kmalu zahteval od gen. Omara Bradleya, naj mu pošlje več de- narja in več vojaštva. MacAr- thur je že večkrat zahteval, da se zviša število okupacijskih čet na Japonskem.

Tajnik odide iz mesta

Mr. Frank Beniger, 1141 E. 66 St., tajnika društva Ilirska vila št. 173 ABZ, se bo podal po navodilu zdravnika za dva ted- na v Pennsylvanijo. Članstvo društva je prečeno, da se v vseh zadevah, tikajočih se po- slovanja društva, obrne na bla- gajnika Mr. Steve Meyak, 15918 Whitcomb Rd., tel.: Liberty 1019.

V "Enakopravnosti" dobite redno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Po poročilu U. P. na Bavarskem in Hesse nacisti že čistijo nasprotnike

FRANKFURT, 17. julija—Soglasno s pregledom United Pressa so se nacisti v ameriški okupacijski zoni Nemčije ponovno vrnili na vodilne položaje v nemški upravi.

Po statistikah tako ameriške vojaške vlada kot samih Nem- cev je ugotovljeno, da se v nem- ških ministerstvih kot za hra- no, finanço, justico in izobrazbo nahaja celo do 90 odstotkov uslužbencev, ki so nacisti.

Položaj smatrajo za tako re- sen, da je ameriški vojaški gu- vernor John J. McCloy že nazna- nil, da bo izvršil temeljito pre- iskavo glede vračanja nacistov na oblast. Uradniki poudarjajo, da so denacifikacijske sodnije lahko osvobodile te vladne urad- niki kot manjše nacisti, da pa to ne spremeni dejstva—nacisti so.

Neki predstavnik ameriške vojaške uprave je izjavil, da se nacisti vračajo na višje položaje v civilni službi in držijo te po- ložaje, čeprav se izvoljeni uradni- ki menjajo.

Čistke proti-nacistov na Bavarskem in Hesse

V dveh ameriških zonskih drž- avah, Bavarskem in Hesse, biv- ši nacisti izvajajo molčečo čist- ko svojih nasprotnikov. V tret- ji državi, Wurtemberg-Baden, pa uradniki ministrstva sploh nočejo dati nobenih informacij glede političnih pripadnosti svo- jih uradnikov. V četrti državi, Bremen, pa de-nacifikacijski svetovalec pravi, da se 60 do 90 odstotkov vseh višjih uradov na- haja v rokah Nemcev, ki so se morali zagovarjati pred denaci- fikacijskimi sodnjami.

Uradne statistike kažejo, da je na Bavarskem od 49.121 urad- nikov bavarske kancelarije in devet ministrstev bilo odslovlje- nih radi nacističnih aktivnosti 14.403 uradnikov, toda so bili ponovno sprejeti v službo.

Kar je najbolj ironično je, da je 80 odstotkov državnih tožil- cev, ki so bili nacisti. Kar se tiče sodnikov pa je 83 odstotkov, ki so bili sodniki še pod Hitlerjem.

Od 1.400 učiteljev, ki so se zagovarjali pred denacifikacij- sko sodnijo, se je vrnilo na delo 1.200.

V državi Hesse je po nemških statistikah 27.8 odstotkov drž- avnih usposlencev, ki so podpi- rali Hitlerja.

Delavski odbori se pritožuje- jo, da se na najvišjih položajih večkrat nahaja čez 50 odstotkov nacistov.

Najtežje je dobiti podatke v državi Wurtemberg-Badenu, kajti v večini slučajev se osebni in najvišji upravni uradi naha- jajo v rokah nacistov. Kljub te- mu pa je ugotovljeno, da se na izvršnih položajih nahaja 67.9 odstotkov nacistov, ki so se za- govarjali pred denacifikacijski- mi sodnjami.

Pozdravi

Pozdrave iz Newport, R. I., kjer se nahaja pri svoji hčeri, pošilja Mrs. Anton Peterlin iz 1020 E. 141 St. Piše, da ji zelo ugaja podnebje in okolica.

Iz potovanja v Californijo, pošiljata najlepše pozdrave vsem prijateljem Ludvik in Rose Sanabor.

Truman vodi deželo v socializem, pravi senator Robert Taft

COLUMBUS, 16. julija. — Republikanski senator iz Ohio Robert Taft je danes izjavil, da program predsednika Trumana "vodi deželo v socializem in kon- čno v totalitarno državo."

V radio govoru je Taft napa- del Trumanovo ekonomsko po- ročilo od preteklega sreda.

"Preteklega januarja je pred- sednik želel več davkov. Sedaj, ko je 80. kongres obtožil, da je za 5 milijard znižal davke, rajši ima deficit kot pa obnovo teh davkov."

Taft je zagotovil, da vkupni federalni, državni in lokalni davki znašajo \$60.000.000.000 ali pa 28 odstotkov celotnega dohodka v deželi.

"Mr. Truman nima nobenega razumevanja za učinek davčne obremenitve od \$60.000.000.000 na ameriško ljudstvo. Pretirano obdavčenje prav tako sigurno vodi deželo v socializem, kakor ostala pota," je rekel Taft.

A. F. Whitney umrl

V soboto zjutraj je vsled srč- nega napada umrl predsednik Bratovščine železničarskih de- lavcev A. F. Whitney. Star je bil 76 let.

Whitney je leta 1946, ko je Truman z injunkcijo zlomil stav- ko železničarskih delavcev, trp- ko napadel predsednika in ob- ljubil, da bo potrošeno 47 milijo- nov dolarjev za njegov poraz pri volitvah, toda pozneje se je z njim pomiril in ga pri zadnjih volitvah z vso verno podprl.

V svojem dolgem življenju je podpiral skoro vse stranke. Pod- pri je republikanca Theodore Roosevelta, demokrata Wilsona, progresivca La Folletta, repu- blikanca Hooverja, demokrata Roosevelta in po krajšem sporu demokrata Trumana.

Prestala operacijo

V Baby & Children's Ward University bolnišnice, 2103 Adel- bert Ave., je bila prošli petek odpeljana Vivian Gorsche, hčer- ka poznane družine Mr. in Mrs. Erasmus Gorsche, 1116 E. 72 St. V soboto se je morala podvreči težki operaciji na nogi, katero je nacistično prestala. Obiski za- časno niso dovoljeni. Želimo ji, da bi se kmalu zdrava vrnila na svoj dom.

Sestanek Ženskega odseka

Nocoj ob 7:30 uri se vrši se- stanek Ženskega odseka farm- skega odbora SNPJ v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Vabi se vse članice na polnoštevilno udeležbo.

Najdena denarnica

Na dvorišču hiše na 1146 E. 66 St. se je našlo moško denar- nico, v kateri je Social Security karta in neka slika. Kdor jo pogreša, jo dobi nazaj če se zgleda v našem uradu.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

FRANKOVO MAŠČEVALNO DIVJANJE

New Yorkska revija "The Nation" je prejela od svojega prijatelja na špansko-francoski meji poročilo o divjaškem besu fašističnega diktatorja Franca, ki je nedavno dobil močni klopiti od Združenih narodov in našega Državnega oddelka, kljub vsem milijonom, ki jih trošijo njegovi ameriški prijatelji, da bi ga spravili v organizacijo Združenih narodov, Marshallov načrt in Atlantski pakt.

Poročilo se glasi:

"Kot se je bilo bati, je Francov poraz pri Združenih narodih sprožil nov val terorja v Španiji. Franca je razkačilo, ker ni uspel, da bi se mu odprlo vrata Združenih narodov in tudi, ker mu Uvozno-izvozna banka ni hotela posoditi milijone dolarjev, ki so mu potrebni, da bi premagal ekonomsko krizo, ki ga duši; svoj žolč izliva sedaj na republikance.

"Najbolj senzacionalno od teh novih serij grozodejstev je smrt petnajstih gerilcev, ki so bili obešeni v vaseh Sella in Ralleau, v provinci Alicante. Državni oddelek v Washingtonu je gotovo vedel o tem zločinu, ker ga je odkril neki uradniški ameriškega konzulata. Španske oblasti, ki so se bale ameriškega protesta, so o tem molčale in prav tako je molčal tisk in radio.

"Jetnike se zopet tako brutalno pretepa, da so mnogi storili samomor. Zmerni socialist Nicolas Redondo, katerega so barbarsko pretepli, je skočil skozi okno policijskega zapora v Inchehu v Bilbao, ko so od njega zahtevali izjavo, s katero bi izdal svoje prijatelje, pri padcu si je zlomil obe nogi in bo pohabljen do konca svojega življenja. V Larrinagi, Bilbao, se je še eden socialist, katerega ime pa ni bilo povedano, vrgel skozi okno in se ubil.

"Neki borbeni delavski voditelj, po imenu Axpe, je bil tako surov pretepen, da je znorel in bil odpeljan v umobolnico pri Zaldibaru v okrožju Basque. Te novice smo dobili direktno iz okrožja Basque, ker se od nas nahaja le pol ure daleč, toda prav gotovo je, da se podobne reči dogajajo tudi v ostalih delih Španije, ne da bi za njih vedeli.

"Falangistični radio, ki se je šele pred nekaj dnevi, istočasno z napadi na Anglijo, prilizoval Zedinjenim državam, je sedaj začel napadati bankrotirano ameriško ekonomijo s takšno silo, kot jo kaže sama Moskva."

NEKAJ O NOvem PAPEŽEVEM UKAZU

Novemu papeževemu ukazu, po katerem so vsi katoličani, ki na eden ali pa drugi način podpirajo komunizem, izobčeni iz rimsko katoliške cerkve, pripisujejo velik zgodovinski pomen.

V zgodovini katoliške cerkve in njenih bojov s posvetnimi oblastmi ali pa "razkolniškimi" gibanji, pa je vse polno takšnih drastičnih ukazov; katoličani so bili izobčeni, kadar je šlo za tekmovalstvo med cesarji in papeži za posvetno oblast in bili so izobčeni, kadar so Petrovo skalo ogrožala reformacijska gibanja, od katerih je nedvomno bil protestantizem najbolj pomembno. Celotno obstojale so dobe, ko tako rekoč ni bilo enega edinega vernika, ki bi ne bil izobčen; zlasti to velja za enajsto stoletje, ko so si cesarji jemali pravico, da postavljajo in odslavlajo papeže; Henrik IV. je na primer sklenil, da bo odslovil papeža Gregorja VII. in ga o tem sklepu obvestil z nič kaj preveč vljudnim: "Poberi se." Po krajšem premirju, ko je baje stal v snegu pred vratmi mesta Canosse in čakal, da ga Gregor blagovoli sprejeti, se je ponovno uprl in postavil proti-papeža. Papeži in proti-papeži so izobčali vernike, ki so podpirali njihove nasprotnike.

Ukaz o izobčenju, ki ga je podpisal sedanji papež Pij XII. ni torej nič novega, celo je v današnjih razmerah popolnoma umljiv. Cerkev se zopet čuti ogroženo, kakor je bila "ogrožena" večji del svojega obstoja. Smatra, da poravnava s komunizmom ni mogoča in jo torej odločno odklanja.

Značilno je, da katoličani ne bodo prejeli uradnega obvestila, da so izobčeni, pač pa bodo po svoji vesti morali sklepati, če so se pregrešili zoper papežev ukaz. To je nedvomno zelo diplomatično pojasnilo Vatikana v zvezi s tem ukazom, kajti Vatikan se izogiblje, da bi na sebe sprejel direktno odgovornost pri presojevanju, kako posamezni katoličani podpirajo "stvar komunizma." Na primer, stvar komunizma se lahko podpira tudi z opozicijo Francovemu režimu, kajti nedvomno tudi komunisti z vso vnemo delujejo, da bi se ta fašistični režim, ki živi blagoslov Vatikana, spravilo z oblasti. Zato bo ukaz le strahovita grožnja katoličanom, ki bo visela nad njihovimi glavami kot Damoklov meč in vzbujala njihov dvom, če so stvari, ki jih podpirajo, res v soglasju z ukazom ali pa ne. Kakor pri vseh teh zadevah, ko gre za borbo Vatikana proti njegovim sovražnikom, bodo takšni "ultrakatoliški" časopisi kot je med nami klerikalno-domobranska A. D., imeli glavno besedo. Presojevali bodo, kdo podpira stvar komunizma. Ni dvoma, da jih bodo našli med vsemi naprednimi elementi, vključno med liberalnimi katoličani, ki ne želijo pihati v njihov bojni rog.

BITKA ZA SOCIALIZEM V TRNOVSKEM GOZDU

V porošanem Trnovskem gozdu, ki je bil dolga leta last mogočnega Windischgratza, so v začetku maja zapele prve seki in žage primorskih brigadirjev.

"Tovariši, v borbo za gozdarski plan!" so hodili po tolminskih vaseh frontni aktivisti, razlagali in prepričevali člane Fronte, naj se vključijo v brigade. In so šli. Saj to hitro mine, kot bi mignil. "Za košnjo bomo že doma."

"Kajpak, samo za dvajset dni," so se oddahnili aktivisti, ker so pridobili nove brigadirje. Kateri izmed frontovcev pa je podvomil: "Kako si že rekel, tovariš? Samo za dvajset dni? Kaj bomo res mogli v tako kratkem času izpolniti plan?" In se je ozrl po težkih, črnih oblakih, ki so že nekaj dni viseli nad Tolminsko. Obetali so dež, ki je pomalo že začel rositi.

"No, seveda, tako dolgo, da bo izpolnjen plan," je popravljal aktivist in se ustrašil, da bo ob dobrega brigadirja.

"Dobro si povedal, tovariš, zdaj vem, da nisi lagal. Sel bom, čeprav ne vem, kako bo s košnjo."

"Pomagali bodo frontovci, ki bodo ostali doma," se je spomnil aktivist in brigadir je bil zadovoljen.

V brigadah na Malih Laznah so se znašli frontni aktivisti, kmetje, delavci, obrtniki in nametščenci. Mnogo jih je bilo. Nad 500, vendar še vedno premalo.

Težko je bilo za brigadirje v prvih dneh. Ob večerih, ko se je jelo mračiti in so padle prve megle, jih je pošteno mrazilo. Kako tudi ne. Malokdo je prinesel s seboj odejo. Tudi drugih stvari — orodja in posode niso prinesli s seboj. Zanašali so se na gozdno upravo iz Tolmina, da jim bo vse potrebno preskrbel.

Morda je kdo izmed njih le prinesel sekirico, ki pa ni bila skovana za podiranje mogočnih gozdnih orjakov v Trnovskem gozdu in se je ob prvih udarcih razletela. Tudi barake še niso bile postavljene. Brigadirji so videli, koliko dela jih čaka, zato niso stali prekrižanih rok, ampak so se takoj lotili dela. Deske, velike plahte lubja — vse jim je prav prišlo. Pridno so delali, vendar barake so velike in delo je zamudno. Zato so pri postavljanju barak na Malih Laznah zamudili več dni, nekateri brigadirji po cel teden, zlasti ker so morali hoditi na delo iz Lovca, kjer so zasilno prenočevali.

Drevesa, določena za sečnjo, pa so čakala. Dnevi so tekli in plan 32.000 kubičnih metrov je čakal...

Končno so bile barake na Velikih Laznah dograjene in tri frontne brigade — Krnova, Simona Kosa in Skalarjeva brigada s štabom sekcije so imele urejeno taborišče. Postavili so si tudi kuhinjo in namestili velike kotle. Gospodarstvo nad njo so v svoje roke prevzele kuharice z Minko na čelu in sekijskim intendantom Ivanom. Ta ima mnogo preglaiv. Kar shujšal je, odkar je intendant.

"Kaj ne bi, pojdi sem, pojdi tja, prositi tukaj; zarobiti tam — samo da dobiš kaj za brigadirje. Fantje delajo. No, tudi 60 deklet, brigadirji ni kar tako. Zato je treba hrane, dobre hrane. Vendar industrijski gozdni magazin v Lovcah premalo skrbi za brigade. No, pa se bo že uredilo."

"Naša Ančka, nova kuharica, ta pa zna," pogleda komendant proti kuhinji, kjer pripravljajo Ančka velike kotle, da bo pristavila večerjo. "Tudi belo kavo imamo pri nas. Pomije, ki ostane, vzamejo kmetje, v zamejino pa dobimo mleko."

"Na, tisto pa ne, da bi bila hrana slaba," potrdi Janez, ki si vami kot Damoklov meč in vzbujala njihov dvom, če so stvari, ki jih podpirajo, res v soglasju z ukazom ali pa ne. Kakor pri vseh teh zadevah, ko gre za borbo Vatikana proti njegovim sovražnikom, bodo takšni "ultrakatoliški" časopisi kot je med nami klerikalno-domobranska A. D., imeli glavno besedo. Presojevali bodo, kdo podpira stvar komunizma. Ni dvoma, da jih bodo našli med vsemi naprednimi elementi, vključno med liberalnimi katoličani, ki ne želijo pihati v njihov bojni rog.

se, če se bo hotel ali ne," je odločen intendant Ivan in že hiti razkladati češnje, ki jih je pravkar pripeljal kamion iz doline.

Poželjivo skelijo brigadirji, ki so se vrnili iz gozda, na rdeče, sončne sadeže, ki so nakopičeni v začasnem skladišču. Pravo, dobro skladišče šele delajo.

"Bom vsaj imel mir, ko bom imel vse pod streho, hrano in orodje. Zdam mi pa marsikdo kaj odnese, ne da bi vedel, kdaj. Ne, nisi sam kriv, pa se moraš le izgovarjati in opravičevati na sekijskih sestankih," se dela jeznega Ivan, vendar je vesel, da mu je poverjena važna naloga — skrbeti za hrano brigadirjev, ki pridejo lačni iz gozda — saj ni čudno, ko pa delajo po 11 ur.

Vendar brigadirji, čeprav so se živeli v gozdno delo in so njihove roke, ki so prej držale pero ali škarje, zdaj čez in čez preprežene s trdo žuljavo kožo, nimajo takih uspehov. Komaj nekaj nad 10.000 kubiakov lesa — hlobovine, lesa za celulozo, jamskega lesa, lesa za kurivo itd. so posekali, čaka pa jih še 22.000 kubiakov. Brigadirji so prišli večinoma že 14. maja.

"Saj ne bodo šli, vem, ko pa plan še ni izpolnjen," premišljuje komendant. Dobri fantje so brigadirji, z vseh koncev. Med njimi je mnogo nekdanjih partizanov, zato bodo razumeli in vedo, kaj je gozdni plan, kaj pomeni njegova izpolnitev za našo petletko."

Gradnikova brigada v Nemcih dokazuje, kaj zmorejo pridne tole frontovce. Med najboljšimi je. Brigadirji sa zaganjajo v delo, da jih mora komendant Ivan kar pohvaliti.

"Naša brigada je prišla v Nemce že okrog 5. maja. Komaj 25 brigadirjev je takrat štel. S postavljanjem barak se nismo niti zamudili, ker so bile že postavljene. Zato smo takoj drugi dan začeli z delom v gozdu. Plan smo imeli za 3.200 kubiakov, no pa smo ga že presegli. Seveda, brigada se je od takrat povečala in ima danes 83 brigadirjev. Vsi so tolminske grč, precej vajene gozdnega dela. Kar vsi so pridni, vendar je najboljša peta skupina, kjer delajo trije 'kaveljnik' — Kravanja Gustelj, Komarčev Slavko in Milan, ki je najmlajši — niti 17 jih menda še nima, pa se ne da ugnati.

"Normo dnevno presegajo. Zadnjič so jo presegli kar za 160%. Skupine, 10 je vseh — tekmujejo med seboj. Tudi brigadirji, ki bodo ostali delj časa, kot so se najprej namenili, se že pripravljajo. Osem se jih je obvezalo, da bodo ostali v Trgovskih gozdovih še tri mesece."

Tudi Jugovega Mirka, Topotič Erika, Kramarjevega Mirka in Čehovin Franceta ni pozabil pohvaliti komendant.

"Zdaj, ko se je hrana zboljšala, se fantje res ne kujajo več. Tudi misli, da bi se odhitopili domov, katere so jim v začetku polnile glave, so se zdaj otresli. Saj so imeli prav. Nič ne rečem, ko pa je bilo malo polente in še tista prismojena. Kava ko voda."

"Naša Ančka, nova kuharica, ta pa zna," pogleda komendant proti kuhinji, kjer pripravljajo Ančka velike kotle, da bo pristavila večerjo. "Tudi belo kavo imamo pri nas. Pomije, ki ostane, vzamejo kmetje, v zamejino pa dobimo mleko."

"Na, tisto pa ne, da bi bila hrana slaba," potrdi Janez, ki si vami kot Damoklov meč in vzbujala njihov dvom, če so stvari, ki jih podpirajo, res v soglasju z ukazom ali pa ne. Kakor pri vseh teh zadevah, ko gre za borbo Vatikana proti njegovim sovražnikom, bodo takšni "ultrakatoliški" časopisi kot je med nami klerikalno-domobranska A. D., imeli glavno besedo. Presojevali bodo, kdo podpira stvar komunizma. Ni dvoma, da jih bodo našli med vsemi naprednimi elementi, vključno med liberalnimi katoličani, ki ne želijo pihati v njihov bojni rog.

"Slovenski poročevalec"

Narodajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Novo mesto je proslavilo spomin Dragotina Ketteja

Ob petdesetletnici smrti Dragotina Ketteja, prezgodaj umrlega, vnetega in nadarjenega pesnika slovenske "moderne", je bila v Novem mestu v soboto dopolne odprta razstava njegovih del in rokopisov, zvečer prirejena spominska svečanost, v nedeljo pa je bila odkrita spominska plošča na hiši, kjer je Kette v letih 1897 in 1898 živel in napisal svoja najlepša dela. Čeprav Notranjec, je Kette v času svojega bivanja v Novem mestu vžljubil dolenjsko pokrajino in našel tu svoj drugi dom, o čemer govore njegove pesmi, prepletene s številnimi slikami takrat romantično navdahnjenega mestnega okolja in lepote dolenjskih gričkov in gor. V Novem mestu je Kette napisal večji del svojih sonetov, gazel in pripovednih pesmi, v katerih se je menjavala mladostna ljubezen s šegavo in hubdomušno dijaško razigranostjo in kasneje prehajala v rasnejša razglabljanja. V prezgodaj omejenem nadobudnem Kettejevem življenju, ki je — poleg Cankarja, Županciča in Murna — toliko obetalo, je odigralo Novo mesto z neuslišano Kettejevo ljubeznijo, s Krko, z Janezom Trdinom, Ignacem Hladnikom in drugimi pomembno vlogo.

V soboto dopolne je bila odprta v okusno pripravljenih priličnih prostorih nove stavbe okrajnega magazina na Glavnem trgu razstava Kettejevih fotografij, rokopisov, dokumentov in spominov na pesnika. Obširno gradivo, ki ga je zbral upravnik novomeške študijske knjižnice tov. Bogo Komelj, je razstavljeno v 21 vitrinah. Posebno zanimanje vzbujajo zapiski novomeške dijaške "Za druge", v kateri je prevladoval Kettejev vpliv. Dragocena so Kettejeva pisma Cankarju, Resmanu in gradivo, ki ga je o Ketteju vneto zbiral umrli profesor dr. Alojz Turk. Razstavljena so Kettejeva pesemila v spominskih knjigah, pesmi, priobčene v Ljubljanskem zvonu, Slovenskem svetu in v Slovanu v letih 1896 do 1898, njegove črtice ter podlistki v "Slovenecu" iz leta 1897 ter note nekaterih njegovih uglasbenih pesmi. Razstavo poživlja 24 risb prof. Lamuta, večinoma motivov ob Krki, o kateri je Kette rad pisal, ter olji Vavpotiča "Novo mesto" in portret Ketteja, delo prof. Lamuta. — Razstavo je že v prvih treh dneh obiskalo veliko ljudi iz Novega mesta in okolice.

V soboto zvečer je bila v Domu Ljudske prosvete spominska svečanost. Predsednik odbora za Kettejevo proslavo je v začetku pozdravil ljubljanske goste, med njimi rektorja Akademije upodabljaljočih umetnosti tov. prof. Božidarja Jakca, tov. Ignaca Koprivca, člana Društva slovenskih književnikov in tov. prof. Janka Jarca. Prebral je brzojavko ljudskega pesnika tov. Otona Županciča: "Žal zadran po boleznih se ne morem odzvati Vašemu vabilu. Klanjam se spominu velikega poeta, vrstnika iz mladih dni, ki bi bil tako zaslužil dočakati nov čas." — Člani dramskega oddeska SKUD "Dušan Jereb" so recitali Kettejeve pesmi, orkester in moški pevski zbor pa sta sodelovala z uglasbenimi Kettejevimi deli. Nato je bil podan igrokaz "Kette v Novem mestu". V 6 slikah, ki jih je spretno sestavil tov. Severin Šali, je bilo prikazano Kettejevo življenje in pesniško ustvarjanje v Novem mestu.

V nedeljo dopolne se je zbrala pred hišo "pod Marofom" na Tavčarjevi cesti št. 5 množica prebivalstva, ki je počastila pesnikov spomin. Ob navzočnosti gostov iz Ljubljane, predstavnikov OK - KPS Novo mesto, OLO, MK in MLO, MK LMS in

frontnih organizacij je bila odkrita marmorna spominska plošča z napisom: "V tej hiši je 1. 1897 in 1898 živel in ustvarjal svoja največja dela Dragotin Kette, slovenski pesnik". Spominsko ploščo je nato prečel v varstvo MOOF, tov. Anča Perova pa je položila v ime MK LMS venec. Zatem se je poklonil spominu velikega pesnika tov. Ignac Koprivec v imenu Društva slovenskih književnikov in poudaril Kettejevo borbo proti filistrstvu in mračnosti dobe, v kateri je živel in delal. Pesnikovo življenje in njegov boj s trdimi pogoji zastale družbe je nato prikazal tov. prof. Milan Dodič, moški zbor pa je ob začetku in na koncu svečanosti zapel dve Kettejevi pesmi.

"Kadar se imenujejo naši najboljši liriki, mora se vselej imenovati tudi Dragotin Kette." Te Aškerčeve besede, napisane v drugi izdaji Kettejevih poezij v maju 1907, veljajo danes prav tako kot takrat. Zato bo na Dolenjskem še bolj kot doslej živel spomin na "pesnika Novega mesta" — Dragotina Ketteja.

"Slovenski Poročevalec"

Društveni koledar

JULIJA

- 23. julija, sobota. — Piknik Gerchman in Sortz godb na SNPJ farmi
- 24. julija, nedelja — Piknik društva "Nanos" št. 264 SNPJ na prostorih doma Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 24. julija, nedelja — Piknik društva "Concordians" št. 185 SNPJ na SNPJ farmi
- 30. julija, sobota — Piknik druž. št. 48 SANSa na SNPJ farmi
- 31. julija, nedelja — Piknik društva Svoboda št. 748 SNPJ na SNPJ farmi

AVGUSTA

- 7. avgusta, nedelja — Piknik društva Utopians št. 604 SNPJ na SNPJ farmi
- 7. avgusta, nedelja — Piknik družnice št. 106 SANSa na prostorih SDD, Recher Ave.
- 7. avgusta, nedelja — Piknik pevskega zbora "Triglav" na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 13. avgusta, sobota. — Piknik društva "Loyalites" št. 590 SNPJ na SNPJ farmi
- 14. avgusta, nedelja — Piknik Clev. federacije SNPJ na farmi SNPJ
- 20. avgusta, sobota — Piknik društva Utopians št. 604 SNPJ na SNPJ farmi
- 21. avgusta, nedelja — Piknik društva "V boj" št. 53 SNPJ na SNPJ farmi
- 21. avgusta, nedelja — Piknik društva "Sofa" št. 26 SDZ na prostorih D-o-m-a zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 28. avgusta, nedelja — Piknik pevskega zbora Slovan na SNPJ farmi
- 28. avgusta, nedelja — Piknik pevskega zbora "Slovan" na SNPJ farmi
- 28. avgusta, nedelja — Piknik Slovenske moške zveze na Brae-Burn prostorih, 25000 Euclid Ave.

SEPTEMBRA

- 4. septembra, nedelja — Piknik društva Betsy Ross št. 186 ABZ na SNPJ farmi
- 11. septembra, nedelja — Piknik skupnih podružnic SANSa na SNPJ farmi
- 18. septembra, nedelja — Piknik ženskega oddeska farne SNPJ
- 24. in 25. septembra — Tridesetletnica obstoja Slovenskega doma na Holmes Ave.

OKTOBRA

- 23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora "Zvon" ob 35-letnici obstanka, v Slov. nar. domu na E. 80 St
- 29. oktobra, sobota — Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

France Kosmač:

NAJBOLJŠI BOREC

Ko je sonce najlepše grelo, je štab brigade v hiši pravkar končal s posvetom za pohod prihodnjega dne. Komisarja Miha in Tone in komandant Silni so vstali od mize. Silni je zlezal v samih nogavicah in brez površnika za peč in z največjo zbratostjo zvil cigareto, Miha in Tone pa sta se še o nečem prerekala. Tone je poklical kurirja in v veli prinesel nekaj za pod zob. Kurirji so vdrl v sobo, intendant Janez je ves zaspan prihitel vprašati, kako in kaj. Miha se je razkoračil po sobi, z rokami v hlačnih žepih, pogledal izpod čela in mu hripavo zadržal po belokranjsko: — znaš, zjutraj krenemo. Poskrbi, da bodo borci dobro večerjali, pa hodi.

Intendant se je nasmehnil in hotel še nekaj vprašati, toda

Veselite se
izven sezonskih najbolj priljubljenih jedil skozi celo leto

Sharp-freeze your favorite out-of-season foods... and enjoy them when you want them... all year 'round. 3 compartments in the Philco upright freezer... one for sharp freezing... two for frozen food storage. Big 7 1/2 cu.-ft. capacity holds huge quantity of food.

Nova nizka cena—

Takoj
\$29.95 (dostavimo)

BREZPLAČNO

\$25 vrednosti zmrznjenih jedil in sladoleda od Euclid Race Dairy
BREZPLAČNO
Frozen Food Kit—\$7.00

BREZPLAČNO

Prihranite si \$72.00 na tem "freezer-ju."

Kupite na lahka odplačila
BRODNICK BROS.
APPLIANCES &
FURNITURE STORE

16013-15 Waterloo Rd.
IV 6072

Odprto v ponedeljek, četrtek in soboto zvečer od 9. zj. do 9. zv. V torek in petek od 9. zj. do 6. zv. Zaprti celi dan ob sredah

Leo Strucl:

STRAH NA LJUBLJANSKEM PURFEL MAGACINU in pomaranče iz Floride

(Nadaljevanje)
"Obljubil sem vam že pred par dnevi, da bom povedal, kaj se je dogodilo drugi dan na ljubljanski smodnišnici, odkar je zgubil oni nesrečni zajec življenje, zadet od Poldetove krogle. Nekateri smo ugibali, da bi ga nesli v kasarno in napravili dobro večerjo. Drugi, ki so Pol-

deta bolj poznali, so predlagali, da bi ga nesli v šiško v gostilno k 'Racki,' kjer bo pijača zastoj, ker edina hčerka rada vidi njega. Saj za pijačo nismo imeli denarja. Kateri vojak pa ga je imel? Le ta morilec zajca je nas poslušal in molčal, ko smo mi ugibali o zajčji pojedinji. "Vse to je lepo, kar predla-

"Da, Silni, ti si še štiri sto švabov spravil pod zemljo! Če vzamemo to za osnovo, potem je paket zate!"

Silni pa se je branil:

"Daj no mir! Potem pa ti sploh ne veš, koliko jih je vzel vrag, ko si ti jurišal z bombami na bunkerje! In na ta način bi morali priti v poštev skoro vsi naši mitraljezi, ki niso nikdar štelili glav!"

Miha pa se je resno razvnel:

"Po mojem mnenju pripada zavoj Kotarju! Njegove zgodbe od Rateža pa preko proge, pri Vitanju, in še prej, na progi pod Zagrebom in pri Savi... Sicer pa, Tone, napišemo nekaj imen, potlej se pa odločimo."

Tone je sedel in začel pisati, Miha in Silni pa sta narekovala. Tone je zapisal:

Silni, Miha.

"Čakaj, takole! Piši! Jovo, mali Risek, Jernej, Milenko, Kramarič, brata Dolničarja, komandir Leo, Boštjan."

"Koliko si jih pozabil, Silni," mu je le v besedo segel Miha.

"Kotar, Efenko, Tone, komandir Uršič! ga pomniš pri Belih vodah! — Čakaj: komandant Martin, Pogačar, Jurček, Jakša, Olga, Ančka, Lojze, obveščevalec Jože, komisar Nande, kurirja Vide in Tine... ah, ne, da ni nič, to ni nič!"

Tone pa se je razjezil:

"Kako hudiča, pa bomo dognali? Paketa tudi ne moreš odpreti in deliti!"

Silni je bil ta čas še nekajkrat zamahnil z roko in gledal

skozi okno. Mahoma pa se je zganil in potegnil Toneta za rokav:

"Glej ga, Ivančiča! Jasno je, Po moje bi moral dobiti paket da so se lahko precej prebirali! Efenko, ki se klati po Pohorju z onimi bataljoni. Njegova je najtežja! Toda tale Ivančič, morate priznati, da je bil vso ofenzivo od sile! Hej, kurir, pokliči Ivančiča! Gde, tamle čisti bakač!"

Da, bakač! To vas vprašam: kako bi bilo včasih z nami, da ni bilo Ivančiča z bakačem? Kdo je bil venomer pripravljen tako kot oni? Kdo je toliko naprov prestal kot oni! Sam sem ga videl, tako crknjenega z jezikom do trebuha! In sem mu rekel, naj da bakač drugemu za nekaj časa. Misliš, da ga je dal? Teral je in ga nosil. Mule so crkale, on pa — "

Ivančič je stopil v sobo.

"Kajne Ivančič?! Vseh dva in dvajset dni ofenzive nisi hotel dati bakača iz rok? Ha, ha!" — se je Silni smejal in trepljal Ivančiča po rami.

Vsi so se zagledali v Ivančiča. Zilavi Primorec je zmedeno stal sredi sobe in ni vedel, kaj bi. Nestrno se je oziral po tovariših in jih hotel vprašati, kaj je. Komisar Tone je na kratko povedal za kaj gre.

Ivančič je nekaj časa stal, nato pa so se mu ustnice razlezele v smeh, razkošen, glasan in svetel ko samo toplo vipavsko sonce:

"Ostja, če je tako, potem bo pa vse to preveč zame!" Tone

mu je dal zavoj in Ivančič je za trenutek obstal, nato pa hitro skočil k mizi, zavoj razvil in razložil stvari po mizi. Kmalu so bili blizu štabni kurirji, mulovodci in kuharji in Silni sam je celo potegnil cigareto in pokazal poln zadovoljstva svoje močne zobe.

Ivančič jo je z ostankom mahnil k svoji desetini. Z nekaj "čestjani" je moral pojasnjevati, zakaj in kako je zavoj dobil prav on.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Milwaukee, Wis. — Joseph J. Clarine, edini sin družine William in Christine Clarine, je 17. junija graduiral na državni univerzi v Madisonu. Napravil je izpit za srednješolskega učitelja.

Oglašajte v Enakopravnosti

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler-Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE.

ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

PLANT MORE OPPORTUNITY IN YOUR FUTURE!

How will your finances stand ten years from now? Will you have the cash for home improvements, farm expansion, education for the kiddies? Will you be able to fulfill your dreams of long vacation trips, of rest and retirement?

You won't if you squander today's profits on overpriced purchases. You will if you salt away every cent possible in safe,

sure United States Savings Bonds, the crop that never fails.

With your money safely invested in Savings Bonds, you'll be growing every \$3 you invest into \$4 — in only ten years. And come what may — bad weather, bad times or bad luck — you'll have a sizeable nest egg to safeguard your future! Buy 'em at your bank or post office.

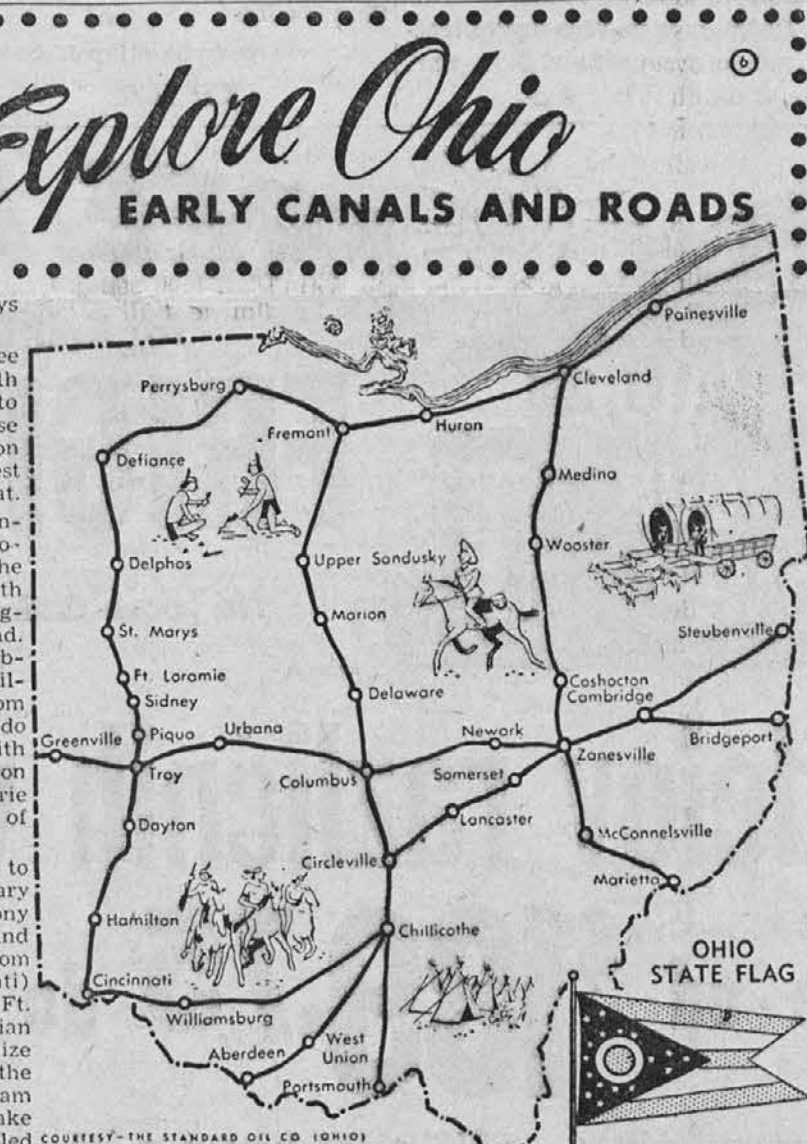
INVEST IN U.S. SAVINGS BONDS

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council

Zezer Zone along established Indian trails by authority of Congress in 1796, provided an overland route from Wheeling through Chillicothe, capital of the Northwest Territory, and on to the Ohio River at Aberdeen. This early road was the first rival of the Ohio River as a travel route for migrating settlers from the east. Zane's Trace can be followed today over Route 40 from Wheeling to Zanesville, Route 22 to Lancaster, Routes 22 and 159 to Chillicothe, Route 50 to Bainbridge, and Route 41 to Aberdeen.

The National or Cumberland Road, built by the United States Government, crosses Ohio from Wheeling along present Routes 40 to Springfield and 71 to Greenville. From the date it was opened, the

National Road has been one of Ohio's heaviest traveled roads. Down through central Ohio, the early road from Fremont to Portsmouth follows the main line of the Warrior's Path along which the Shawnee Indians raided Kentucky's settlements in Daniel Boone's day. Today we follow this road over Route 53 from Fremont to Upper Sandusky, and Route 23 through Delaware, Columbus, Circleville to Portsmouth. Route 23 traverses the historic Scioto River valley along which we can see many of the ancient works of the Mound Builders who preceded the Indians in this territory.

All along Ohio's motor highways are state parks and recreational grounds for the use of today's motorists.

gate, a tega ne veste, da ravno ta dolgoheec bo nam dal dosti sitnosti, posebno pa meni. Zakaj ni prišel strašiti oni, ki sem ga pričakoval, da bi ž njim obračunal stari dolg, je tarna ta oostrostrelec.

"Med tem časom in pogovorom, pa zunaj stoječi vojak na ves glas zavpije 'Gewehr Herr Aus!' Takoj smo vedeli, da se bliža k nam garisons inspection, da pregleda stražo ter da mu da report poveljnik straže, ki je v tem slučaju bil žugofirer domobrancev. Komanda in reporti so morali biti izključno le v nem-

škem jeziku, če smo bili prav sami Slovenci.

"Stali smo kakor sveče v vrsti. Oni na desnem, mi kanoniri s težkim in britkim mečem na levem hribu. Hauptman, ki je bil oni dan inspekcijon, vstavi konja pred nami ter čaka, da mu poveljnik straže javi, kar se je tudi zgodilo. Prav dobro se je navadil dati report v nemškem jeziku. Toda, da ne bi nikdar verjel, da ne razume nič; ako bi mu ne bil dal takega nenavadnega ukaza v nemščini: 'Pustite izstopiti one može, ki so zadnji stali na straži.' — 'Ja wohl Herr

hauptman!' se odreže naš poveljnik.

"In hauptman čaka, da izvrši njegovo povelje. 'Ste razumeli moj befel?' — 'Ja wohl herr hauptman!' In zopet čaka. 'Če ste razumeli, zakaj ga ne izvršite?' — 'Ja wohl herr hauptman,' mu reče.

"Hauptman je postal nestrpen, ker mu je bilo že dosti teh 'volu' ter nas vse od nog do glave motri, kaj smo za eni volu in junci na straži ter menda zagleda zlato žnoro, ko naenkrat reče: 'Sie scharfschutze! Haben sie mibh verstanten?' (Ste vi

mene razumeli). 'Sprehen sie Deutsch,' in pokaže na Poldeta, ki je komaj smeh držal. 'Ja wohl herr hauptman,' se mu tudi ta odreže. 'Torej izpeljite vi moj ukaz, če ste ga razumeli,' in obrne konja proti nam, da je ja nas dobro videl.

"Prav po vojaško stopi iz vrste tale krompirjeve in salutira cugsfirarju ter mu kar v slovenščini reče: 'Stopite v vrsto na moje mesto. Prevzamam jaz komando.' Ubogemu fantu je tekel pot izpod klobuka, na katerem je vihral petelinov rep, menda od samega strahu in sramu. Vsi

smo nestrno čakali, posebno jaz, kaj bo iz tega. 'Ruth (odmor)' je bilo prvo povelje. Fantje, komandiral bom po nemški, ker se tako od nas zahteva. In ko bom izgovoril: Posten No. 1, 2, 3, 4 drei schrithe marsch, stopite iz vrste tri korake oni štirje, ki ste zadnji prišli iz straste. Ste razumeli?' — 'Ja,' dobi odgovor. 'Požor (habt acht)' in da gori omenjeno povelje. Fantje so stopili, ko bi jih imel na žnori in Polde mu javi, da so ti prišli zadnji iz straže. Hauptman mu reče, da naj jih vpraša, če so kaj izvanrednega doživeli.

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

ČETRТА KNJIGA

(Nadaljevanje)

— Goni, goni!
 — Doklej naj pa gonim? Dokler si kopit ne obrusi?
 — Ne jezika!
 — Prizanesi, Grigorij Pantelejevič! Jaz ne maram svojega konja pokončati, pa vse tako kaže ...
 — Nu, ustavi se, vrag s teboj! Pogledj, kje je kaj prida trava.
 Brzjavka, ki je blodila, ko je iskal Grigorija po trgih hoprskega okrožja, je prišla veliko prepozno ... Grigorij je prijezdil domov tretji dan po tem, ko so pokopali Nataljo. Pri lesi je razjahal, mimogrede objel hlapčjo Dunjaško, ki je pritekla iz hiše, se pomračil in poprosil:
 — Konja mi malce sprevodi. Pa ne več! — In obrnil se je k Prohoru: — Pojdi domov. Če mi boš potreben, te bom poklical.
 Iljinična je držala za roke Mišatka in Poljuška in stopila na prag pozdravit sina.
 Grigorij je vzel otročka v naročje in z drhtečim glasom rekel:
 — Samo ne jokajta! Samo ne

solz! Ljubljena moja! Kaj smo res osiroteli? No, no ... Ušla nam je mamica ...
 Sam pa je z največjim napotom zadrževal ihtenje, stopil v hišo in se pozdravil z očetom.
 — Nismo je rešili ... — je dejal Pantelej Prokofjevič in precej odšel v vežo.
 Iljinična je odpeljala Grigorija v izbo in dolgo pripovedovala o Natalji. Staruha nekako ni hotela vsega povedati, a Grigorij je vprašal:
 — Zakaj si je umislila, da ne bo rodila, ali več?
 — Vem.
 — Nu?
 — Pred tem je bila pri tvoji ... pri tej ... Aksinja ji je tudi povedala o sebi ...
 — Aha ... tako? — Grigorij je temno zardel in povesil oči.
 Iz izbe je prišel postaran in bled; brez glasu je premikal sinjkaste, drgetajoče ustnice, sedel za mizo in dolgo ljubeval otroka, ki sta mu sedela na kolnih; potlej je vzel iz torbe kosček sladkorja, ves siv od prahu, ga na dlani prekal z nožem in se krivo zasmejal:
 — Na, to je ves vajin odpustek ... Vidita, kakšnega očeta imata ... Nu, stecita na dvorišče, pokličite deda.
 — Pojdeš na grob? — je po barala Iljinična.
 — Kdaj pozneje ... Mrtvi se ne pritožujejo ... Kaj pa Mišatka, Poljuška? Nič?
 — Prvi dan sta zelo jokala, posebno Poljuška ... Zdaj sta se nekako utolažila in je niti ne omenita vpričo nas, ali ravno snoči sem ponoči slišala, kako

je Mišatka potihoma večal ... nje noge. Dunjaška je potegnila za uzdo, ali konj ni ubogal in je začel legati.
 — Ne pusti ga, da bi legel! — je zavpil iz konjaka Pantelej Prokofjevič. — Ne vidiš, da je osedlan! Zakaj ga pa nisi razsedlala, prismođa preklemana?! ...
 Grigorij je lagodno, še zmeraj prisluškovaje tistemu, kar se mu je dogajalo v prsih, stopil h konju, snel sedlo, se posilil in se nasmešnil Dunjaški:
 — Kriči oče?
 — Kakor zmeraj, — se je v odgovor nasmešnila Dunjaška.
 — Preženi ga še majceno, sestra.
 — Saj je že suh, nu, pa prav, ga bom že.
 — Pusti mu, da se bo povajal, ne brani mu.
 — Nu, nu, bratec ... Ti je hudo?
 — Kako pa si mislila? — je odvrnil Grigorij in zasopel.
 Dunjaško je ganilo sočutje, da ga je poljubila na ramo in se kdo ve zakaj užalostila do solz, se naglo obrnila v stran in

odgnala konja h govejemu hlevu.
 Grigorij je stopil k očetu. Ta je skrbno kidal gnoj iz konjarne.
 — Tvojemu vojaškemu prostoru pripravljam.
 — Zakaj pa nisi povedal? Sam bi očistil.
 — Kaj ti pade v glavo! Kaj pa jaz, ali sem bolan? Jaz, brat, sem kakor orodje iz kremenca. Jaz se ne bom obrabil! Še zmeraj po malem migam. Jutri, vidiš, mislim iti žito kosit. Si ti za dolgo priletel?
 — Za mesec dni.
 — To je prav! Pojdeva kaj na njive? Pri delu ti bo odleglo.
 — Tudi sam sem že mislil na to.
 Starec je popustil vile, si z rokavom otrl pot z obraza in s pritajenim drhtenjem v glasu dejal:
 — Pojdiva v hišo, boš kaj pojedel. Pred onem, pred gorjem, se nikamor ne skriješ ... Ne ubežiš mu in se ga ne rešiš. Kaj ni res tako ...
 — Kako pa si mislila? — je odvrnil Grigorij in zasopel.
 Dunjaško je ganilo sočutje, da ga je poljubila na ramo in se kdo ve zakaj užalostila do solz, se naglo obrnila v stran in

odgnala konja h govejemu hlevu.
 Grigorij je stopil k očetu. Ta je skrbno kidal gnoj iz konjarne.
 — Tvojemu vojaškemu prostoru pripravljam.
 — Zakaj pa nisi povedal? Sam bi očistil.
 — Kaj ti pade v glavo! Kaj pa jaz, ali sem bolan? Jaz, brat, sem kakor orodje iz kremenca. Jaz se ne bom obrabil! Še zmeraj po malem migam. Jutri, vidiš, mislim iti žito kosit. Si ti za dolgo priletel?
 — Za mesec dni.
 — To je prav! Pojdeva kaj na njive? Pri delu ti bo odleglo.
 — Tudi sam sem že mislil na to.
 Starec je popustil vile, si z rokavom otrl pot z obraza in s pritajenim drhtenjem v glasu dejal:
 — Pojdiva v hišo, boš kaj pojedel. Pred onem, pred gorjem, se nikamor ne skriješ ... Ne ubežiš mu in se ga ne rešiš. Kaj ni res tako ...
 — Kako pa si mislila? — je odvrnil Grigorij in zasopel.
 Dunjaško je ganilo sočutje, da ga je poljubila na ramo in se kdo ve zakaj užalostila do solz, se naglo obrnila v stran in

Iljinična je postavila na mizo in dala čist prtič. In spet je Grigorij pomislil: "Včasih je Natalja stregla ..." Da bi ne videli razburjenja, je začel naglo jesti. Pohvalno je pogledal očeta, ko je prinesel iz shrambe s šopom mrve zamašeno bučo žganice.
 — V spomin rajni, Bog ji daj nebeški raj, bova srebnila, — je trdo rekel Pantelej Prokofjevič. Vsa merijo sta ga izpila. Starec je neutegoma nalil vnoči in zastokal:
 — V enem letu je v naši družini dva pobralo ... Smrti se je prikupila naša hiša.
 — Nikar ne govoriva o tem, očka! — je poprosil Grigorij.
 Izpil je drugi kozarec na dušek, dolgo žvečil košček nasoljene ribe in kar čakal, kdaj mu bo pijača udarila v glavo in za glušila brezvezne misli.

— Žito je letos lepo! Naše njive se kar poznajo od drugih! — je bahato rekel Pantelej Prokofjevič. V bahavosti, v glasu, s katerim je bilo rečeno, je Grigorij začutil nekaj igranega, narejenega.
 — Pa pšenica?
 (Dalje prihodnjič)

ŽENSKA SREDNJIH LET
 ali pa starejša dvojica se sprejme na stanovanje in hrano v zameno za oskrbo bolne žene. Sprejme se tudi žensko z enim otrokom.

Vpraša se na
 502 E. 115 St., od St. Clair Ave.

Eno neopremljeno sobo in kuhinjo

se odda v najem poštenemu moškemu.
 Za naslov se poizve v uradu tega lista.

FORNEZI
 Nove forneze na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro vzpostavimo. Resetting stane \$15; čiščenje \$5. Premenimo stare forneze na olje ali plin.
CHESTER HEATING CO.
 Govorimo slovensko
 1193 Addison Rd., UT 1-0396

EVERY DAY IS FUNDAY-AT CEDAR POINT
 ON LAKE ERIE
 There's fun for everybody! Come join the thousands who make every day a funday at Cedar Point.
 Detroit - Cleveland D&C Steamer Daily
HOTEL BREAKERS
 WORLD'S FINEST BEACH
 BIG NAME BANDS
 NAME ENTERTAINMENT
 AMUSEMENT CIRCLE
 PICNICS
 OHIO ROUTE 2 (U.S. 6)
 SANDUSKY, OHIO
 "GET TO THE POINT"

Uncle Sam Says

That old saw about opportunity must be revised. The new version is — Opportunity Knocks but Once — a Week. Every payday you have the opportunity to do something about those things you want in the future. All it takes is a little slice of that paycheck invested regularly in U. S. Savings Bonds. There are two ways to make that future secure — the Payroll Savings Plan where you work or, if self-employed, the Bond-a-Month Plan where you bank. In ten years, every \$3 invested brings back \$4.

U.S. Treasury Department

Če vam 'Enakopravnost' uga-ja, naročite jo za poskušnjo vašemu prijatelju in znancu. Če imate kaka priporočila za izboljšavo čtiva, sporočite ga in skušalo se ga bo upoštevati.

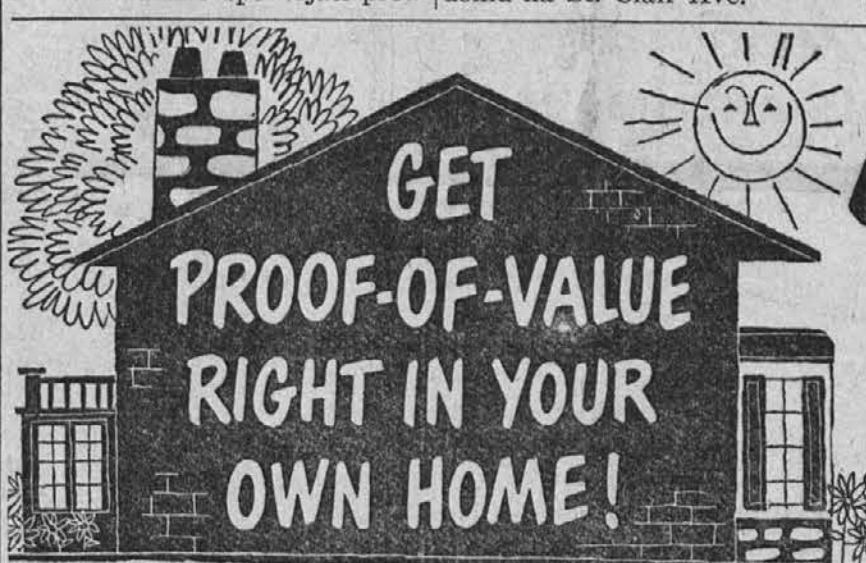
ENAKOPRAVNOST
 6231 St. Clair Ave.
 Cleveland 3, Ohio

Samostojno podporno društvo.

"LOŠKA DOLINA"

Uradniki za leto 1949:

Predsednik: Frank Baraga, 7702 Lockyear Ave. Podpredsednik: John Lekan. Tajnik: Frank Bavec, 1097 E. 66 St., HE 9183. Blagajnik: John J. Leskovec. Nadzorniki: John Lokar, Frank Turek in Anton Petkovšek. Zastopnik za klub društev SND: John Lekan. Zastopnika za Slov. dom na Holmes Ave.: John Znidaršič in George Marolt.
 Redne seje se vrše vsako tretjo sredo v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

FREE HOME TRIAL
 for limited time only

FRIGIDAIRE AMERICA'S NO. 1 REFRIGERATOR

No Loose Claims! Just Plain Proof Right in Your Home FREE.
 Come In. Ask Us About It!

9 modelov različnih vrst na izbero
 Cene od \$189.75 do \$449.75

FRIGIDAIRE lednica je bolj priljubljena med gospodinjami v ameriških domovih kot kateri drugi izdelek.

FRIGIDAIRE ledenica je edina, ki je izdelana zunaj in znotraj iz najfinejšega in trajnega porcelana.

FRIGIDAIRE ledenica je izdelana tako, da se ni treba bati madežev, katere vedno lahko odstranite.

Ob priliki te razprodaja najboljšo ledenico, vam damo najboljšo ceno za vašo staro ledenico.
 Ostalo lahko plačate na lahka mesečna odplačila.

ZASTONJ--dobite

ROYAL RUBY TOY BALLOON

Pripeljite otroke, da jim damo zastonj balončke.

DVOJNE EAGLE ZNAMKE DOBITE VSAK ČETRTEK

ČE NAS POKLIČETE, VAS PRIDEMO ISKAT NA DOM BREZPLAČNO.

NORTHEAST APPLIANCE & FURNITURE
 819 E. 185 St. KE 5700
 22530 Lake Shore Blvd. RE 2303
 ODPERTO VSAK VEČER RAZEN SREDE